

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на засіданні кафедри фінансів,
обліку і аудиту
прот. № 1 від 05.10.2022 р.

СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА

СИЛАБУС

2022/2023

1 семестр

Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»

Спеціальність 072

«Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма:

Управління фінансами, банківська справа та страхування

Освітній рівень - другий (магістр)

Кількість кредитів ЄКТС – 6 (180 годин)

1 курс,

Денна, зоачна

форми

навчання

Команда викладачів:

Спікер курсу:

Лисьонкова Наталія Миколаївна (кандидат економічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-94, e-mail: lysonkova@kart.edu.ua

Години прийому та консультації: 13.00-14.00 середа - четвер

Розміщення кафедри: Місто Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 3 корпус, 5 поверх, 516 аудиторія.

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua>

Незалежно від рівня економічного розвитку і характеру політичної системи країни, статистика протягом сотень років свого існування виступала як необхідний інструмент державного управління. Але, крім того, статистика - це наука, яка досліджує кількісний бік масових явищ. Вона виконує різноманітні функції по зібранню, систематизації та аналізу матеріалів спостереження, що характеризують економічний та соціальний розвиток суспільства. Роль статистики в житті настільки значна, що, не замислюючись, ми постійно використовуємо елементи статистичної методології у повсякденній практиці. Основними об'єктами застосування статистичної теорії і методології виступають економічна діяльність населення, умови життя людей та управління.

Ядром статистичної системи знань виступає статистика, яка забезпечує теоретичну і методологічну підготовку професійних статистиків, економістів, фінансистів, менеджерів, комерсантів, бухгалтерів, демографів і соціологів, а також осіб інших професійних інтересів.

Основною задачею курсу є вирішення завдань економічного та соціального розвитку країни потребує докорінного поліпшення професійної підготовки фахівців. Перед статистикою стоять важливі завдання, спрямовані на поглиблене вивчення соціальних і економічних процесів, які відбуваються в суспільстві, розробку практичних рекомендацій щодо підвищення соціально-економічної ефективності.

За допомогою показників, які вивчає дисципліна розраховують основні показники роботи залізничного транспорту, які дають змогу зробити аналіз та прогностичні розрахунки роботи як структурних підрозділів залізниці так і «Укрзалізниці» в цілому.

Оволодіння статистичними методами аналізу соціально-економічних явищ і процесів, уміння застосовувати їх на практиці — важлива умова ефективної роботи всіх фахівців, у тому числі й економістів.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Заплановані загальні компетентності (ЗК), спеціальні (фахові) компетентності (СК), результатами навчання (ПР):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку соціально – економічних відносин у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності в соціально-економічних відносинах.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері соціально-економічних відносин.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері соціально-економічних відносин.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері соціально-економічних відносин.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері соціально-економічних відносин.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері соціально-економічних відносин.

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку соціально-економічних відносин у поєднанні з дослідницькими і

управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПРО2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері соціально-економічних відносин.

ПРО3. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРО4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері соціально-економічних відносин.

ПРО6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРО7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРО8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері соціально-економічних відносин та управляти ними.

ПРО9. Застосовувати управлінські навички у сфері соціально-економічних відносин.

ПРО10. Здійснювати діагностику і моделювання у сфері соціально-економічних відносин.

ПРО11. Застосовувати поглиблені знання в сфері соціально-економічних відносин для прийняття рішень.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви бажаєте навчитися збирати статистичну інформацію про економічний розвиток підприємства, галузі, народного господарства в цілому, здійснювати її систематизацію і класифікацію; володіти методикою опрацювання інформації, її узагальнення та аналізу; самостійно використовувати дані про окремі види соціально- економічної діяльності, стан економіки, робити на їх основі узагальнення та висновки, приймати управлінські рішення, тоді вам просто обов'язково йти на цей курс!

Курс присвячено вивченню суті і принципів побудови системи показників соціально- економічної статистики, її місцю та ролі серед інших статистичних дисциплін; вивчаються статистичні методи оцінки конкретних соціально-економічних явищ і процесів; статистичні методи дослідження виробничих сил (населення і трудових ресурсів, національного багатства);

загальних та кінцевих результатів виробництва (сукупного суспільного продукту, обороту суспільного продукту, національного доходу, валового національного продукту); праці (робочої сили і робочого часу, продуктивності праці); витрат виробництва та обігу фінансів, ефективності виробництва, соціальних умов життя населення; статистичне забезпечення прийняття управлінських рішень.

Навчитесь за допомогою статистичного спостереження, як способу формування інформаційної бази для дослідження, приймати управлінські рішення; узагальнювати та обробляти статистичні дані; застосовувати методи статистичного спостереження для формування масиву первинних даних для статистичного дослідження; здійснювати оброблення первинних даних з метою одержання узагальнюючих показників; виконувати необхідні аналітичні розрахунки із застосуванням комп'ютерної техніки у відповідності із метою статистичного дослідження, наявною вихідною статистичною інформацією; здійснювати статистичний аналіз фінансово-господарської діяльності, рівня соціально - економічного розвитку регіону, економічну інтерпретацію одержаних результатів, робити обґрунтовані висновки та прогнози розрахунки.

Команда викладачів будуть готові надати будь-яку допомогу з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Цей курс дає студентам глибоке розуміння теоретичних, організаційно-правових та практичних засад організації статистичних спостережень.

Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання для поглиблення аналітичної роботи на всіх рівнях управління та обґрунтування управлінських рішень.

Соціально-економічна статистика / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів оцінки економіко - статистичних показників із застосуванням інструментарію економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни «Соціально-економічна статистика» студенти зможуть застосувати, працюючи у державних установах, підприємствах різних форм власності й видів економічної діяльності, зокрема у структурних підрозділах Укрзалізниці. Вони можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів у фінансових організаціях, фінансових консультантів, експертів, економістів, аналітиків, держслужбовців профільних установ.

Теми курсу

Змістовий модуль 1. Організація соціально економічної статистики

- Тема 1. Організація та методологія соціально-економічної статистики
- Тема 2. Статистика продукції
- Тема 3. Статистика національних активів
- Тема 4. Статистика витрат та фінансових результатів діяльності підприємства

Змістовий модуль 2. система показників соціально-економічної статистики

- Тема 5. Статистика цін та тарифів
- Тема 6. Статистика населення і трудових ресурсів
- Тема 7. Статистика продуктивності праці
- Тема 8. Система показників життєвого рівня населення. Статистика доходів населення

Ресурси курсу

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ);
- 4 <https://ukrstat.org/uk> (статистичний збірник «Україна в цифрах»)
- 5 <https://www.msp.gov.ua> (Міністерство соціальної політики в Україні)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, залік.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним. Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Перелік питань з курсу для підготовки до виконання контрольних завдань та письмових контрольних робіт наведено у Додатку 1.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 семестр
відвідування занять		до 5 включно
активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5 включно
виконання поточних контрольних завдань		10
виконання письмових контрольних робіт протягом модулю		20
виконання та захист самостійних робіт відповідно до варіанту		20
підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

При заповненні екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C

ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Лисьонкова Наталія Миколаївна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektiv-kafedri-f-ua/lisinkova-f-ua>) - лектор з питань статистики в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. за спеціальністю 08.06.01 – «Економіка, організація і управління підприємством» в УкрДУЗТ у 2006 році. Напрямки наукової діяльності: організаційно-економічне забезпечення конкурентоспроможності підприємств на основі вдосконалення систем управління якістю. **Автор понад 60 наукових робіт.**

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>